

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ І АУДИТ

УДК 005.3:657.22

Г. О. КОРОЛЬ,
*кандидат економічних наук, професор,
професор кафедри обліку і аудиту,
Національна металургійна академія України*

І. М. ІЗВЕКОВА,
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і аудиту,
Національна металургійна академія України*

КАТЕГОРІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ЯК ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ АНАЛІЗУ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Стаття присвячена дослідженню категорій теоретичних засад управлінського обліку в забезпеченні аналізу ефективності діяльності суб'єктів господарювання. Визначено, що об'єктом даного дослідження виступає аналіз ефективності діяльності суб'єктів господарювання, предметом – його інформаційне забезпечення, а суб'єктами – суб'єкти цього інформаційного забезпечення. Запропоновано трактувати поняття аналізу ефективності діяльності суб'єкта господарювання як дослідження процесів і результатів діяльності за певний період часу та витрат, що забезпечили цей результат, для визначення проблем, які постають перед суб'єктом господарювання, та виявлення резервів підвищення ефективності його діяльності. Виділені суб'єкти інформаційного забезпечення аналізу ефективності діяльності, до переліку яких включено осіб, які приймають безпосередню участь у функціонуванні цього інформаційного забезпечення.

Ключові слова: суб'єкт господарювання, теоретичні засади, категорії, управлінський облік, аналіз ефективності діяльності, інформаційне забезпечення.

Постановка проблеми. Складні ринкові умови, в яких функціонують вітчизняні підприємства, вимагають від них здійснення постійного контролю за результативністю та ефективністю власної діяльності. Саме аналіз відіграє важливу роль при оцінці ефективності господарської діяльності суб'єкта господарювання, оскільки він виступає сполучною ланкою між системою обліку, яка фіксує дані, що характеризують стан підприємства, та процедурами прийняття управлінських рішень, спрямованих на покращання цього стану. Дані управлінського обліку виступають інформаційною базою для проведення аналізу ефективності діяльності та подальшого наукового обґрунтування й оптимізації управлінських рішень. За результатами аналізу ефективності діяльності визначаються проблеми, які постають перед суб'єктом господарювання, досліджуються причини їх виникнення та напрямки розв'язання, а також виявляються існуючі резерви підвищення ефективності діяльності. Це потребує більш глибокого теоретичного осмислення категорій управлінського обліку як інформаційної бази аналізу ефективності діяльності суб'єктів господарювання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання інформаційного забезпечення аналізу ефективності діяльності суб'єктів господарювання, зокрема використання для цього даних обліку, розглядалися в роботах українських та закордонних науковців: Андрєєвої Г.І., Богдановича О.Г., Вагнера І.М., Гнип Н.О., Отенко В.І., Савицької Г.В., Чумаченка М.Г., Шурпенкової Р.К. та інших. Однак теоретичні засади даної проблеми досліджені недостатньо внаслідок недооціненості важливості усвідомлення та розвинення категорій управлінського обліку як інформаційної бази для проведення аналізу ефективності діяльності суб'єктів господарювання. Отже, актуальність теми дослідження визначається потребою більш детальної розробки теоретичних засад формування та застосування методичних положень управлінського обліку в забезпеченні аналізу ефективності діяльності суб'єктів господарювання.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження категорій управлінського обліку як інформаційної бази аналізу ефективності діяльності суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу. Побудова теоретичних засад формування та застосування методичних положень управлінського обліку суб'єктів господарювання в забезпеченні аналізу ефективності діяльності потребують усвідомлення, у першу чергу, об'єкта, предмета та суб'єктів дослідження. Так, об'єктом даного дослідження виступає аналіз ефективності діяльності суб'єктів

господарювання, предметом – його інформаційне забезпечення, а суб'єктами – суб'єкти цього інформаційного забезпечення. Нижче наведено обґрунтування указаних категорій.

Слід відзначити, що в науковій літературі майже не надається чіткого визначення такого поняття, як аналіз ефективності діяльності, що є об'єктом даного дослідження. Більшість науковців [1-5] при дослідженні питань проведення аналізу ефективності діяльності різних суб'єктів господарювання акцентують свою увагу на меті та завданнях аналізу, підходах до його проведення та трактуванні отриманих результатів.

Зважаючи на те, що аналіз ефективності діяльності є складовою аналізу господарської діяльності суб'єктів господарювання, то і його визначення необхідно формулювати, виходячи із сутності таких понять, як «аналіз господарської діяльності» та «ефективність діяльності».

Стосовно трактування поняття «аналіз господарської діяльності» узагальнено можна виділити дві позиції науковців. Згідно з першою позицією, аналіз господарської діяльності розглядається як наука, яка являє собою систему спеціальних знань, пов'язаних з певними дослідженням [6, 7]. Друга позиція полягає у трактовці аналізу господарської діяльності як комплексного дослідження процесів і результатів діяльності підприємств та їх структурних підрозділів, що здійснюється з певною метою [8, 9].

Узагальнення трактувань поняття «аналіз господарської діяльності» наведено в табл. 1.

Зважаючи на те, що аналіз ефективності діяльності некоректно розглядати як науку, яка являє собою систему спеціальних знань, оскільки це тільки одна зі складових такої науки як аналіз господарської діяльності, слід визначити, що це дослідження процесів і результатів діяльності суб'єкта господарювання. Однак, це дослідження не буде комплексним, оскільки охоплює тільки певні аспекти діяльності підприємства. Для усвідомлення відмінності цих досліджень від усіх інших, пов'язаних з аналізом господарської діяльності, необхідно звернутися до сутності такого поняття як «ефективність діяльності».

За результатами попередніх досліджень, викладених в роботі [10], було визначено, що ефективність діяльності – це ступінь використання ресурсів, або віддача витрат, яка визначається співвідношенням в одиницю часу результатів діяльності суб'єкта господарювання та витрат, що забезпечили цей результат. Виходячи з наданого трактування поняття «ефективність діяльності», аналіз ефективності діяльності суб'єкта господарювання пропонується трактувати як дослідження процесів і результатів діяльності за певний період часу та витрат, що забезпечили цей результат, для визначення проблем, які постають перед

суб'єктом господарювання, та виявлення резервів підвищення ефективності його діяльності.

Таблиця 1

Узагальнення трактувань поняття «аналіз господарської діяльності»

Автор	Визначення автора	Основна сутність визначення
Савицька Г.В. [6]	Система спеціальних знань, пов'язаних з дослідженням тенденцій господарського розвитку, науковим обґрунтуванням планів, управлінських рішень, контролем за їх виконанням, оцінкою досягнутих результатів, пошуком, вимірюванням і обґрунтуванням величини господарських резервів підвищення ефективності виробництва та розробкою заходів щодо їх використання	Аналіз господарської діяльності розглядається як наука, яка являє собою систему спеціальних знань, пов'язаних з певними дослідженням
Шпанковська Н.Г. [7]	Система спеціальних знань, що містить дослідження економічних процесів у взаємозв'язку та взаємообумовленості й оцінку їх з позицій інтересів усіх учасників ринкових відносин	
Економічна енциклопедія [8]	Комплексне вивчення результатів практичної роботи підприємств за певний період, оцінка ефективності діяльності з метою виявлення резервів та визначення шляхів діяльності й надання необхідної інформації для оперативного керівництва різними ланками діяльності, одержання передбачених планом показників	Аналіз господарської діяльності трактується як комплексне дослідження процесів і результатів діяльності підприємств та їх структурних підрозділів, що здійснюється з певною метою
Сіменко І.В. [9]	Комплексне дослідження процесів основної діяльності підприємств та їх структурних підрозділів, визначення причинно-наслідкових зв'язків і тенденцій розвитку з метою обґрунтування управлінських рішень та оцінки їх ефективності	

Надані формулювання підкреслюють взаємозв'язок та взаємообумовленість результатів діяльності та витрат, що їх забезпечили.

Об'єктивність та достовірність результатів аналізу ефективності діяльності суб'єктів господарювання напряму залежать від організації його інформаційного забезпечення, яке виступає предметом даного дослідження.

Критичний огляд наукових праць, присвячених інформаційному забезпеченню аналізу в цілому, результати якого наведені в таблиці 2, дозволив виявити різноманітні підходи до трактування цього поняття, які умовно можна поділити на три групи.

Одна група науковців [11-13] трактує інформаційне забезпечення аналізу як процес задоволення потреб конкретних користувачів в інформації, що ґрунтується на використанні спеціальних методів, способів і процедур її обробки та надання у зручній для користувачів формі.

Узагальнення трактовок поняття «інформаційне забезпечення аналізу»

Автор, джерело	Визначення автора	Основна сутність визначення
Шурпенкова Р.К [11]	Сукупність засобів і методів побудови інформаційної бази економічного аналізу, що реалізує його функціональні задачі та задовольняє потреби користувачів в інформації	Процес задоволення потреб конкретних користувачів в інформації, що ґрунтується на використанні спеціальних методів, способів і процедур її обробки та надання у зручній для користувачів формі
Чумаченко М.Г. [12]	Процес забезпечення інформацією шляхом одержання, оцінки, зберігання та переробки даних з метою вироблення управлінських рішень	
Бруханський Р. [13]	Процес задоволення поточних потреб користувачів у інформації, необхідній для обґрунтування і прийняття управлінських рішень	
Болюх М.А., Бурчевський В.З., Горбатов М.І. та ін. [14]	Сукупність форм документів, нормативної бази та реалізованих рішень щодо обсягів, розміщення та форм існування інформації, яка використовується в інформаційній системі в процесі її функціонування	Сукупність інформації, що фіксується, накопичується, групується, передається та узагальнюється в певних формах документів з метою проведення якісного аналізу та прийняття управлінських рішень
Вагнер І.М. [15]	Сукупність достовірної, повної, своєчасної, цінної, актуальної, зрозумілої інформації, яка призначена для прийняття стратегічних управлінських рішень, що забезпечують досягнення поставлених цілей керівниками підприємства, здійснення ефективного стратегічного аналізу, який уможливить стійкий розвиток підприємства у майбутньому	
Ротман Н. [16]	Система даних і способи їх обробки, що дають змогу виявити реальну діяльність керівного об'єкта, дію факторів, що його визначають, а також можливості здійснення необхідних керівних дій	
Гнип Н.О. [17]	Постійно діюча система взаємозв'язків фахівців, обладнання і сучасних методів дослідження, призначених для збору, класифікації, аналізу, оцінки та передачі інформації, необхідної для управління потенціалом підприємства задля підвищення ефективності його використання	
Шпанковська Н.Г. [7]	Система, що містить усі різноманітні види інформації, а також програмне забезпечення для її систематизації, обробки, аналітичних розрахунків та побудови графіків	Система таких взаємопов'язаних елементів як фахівці, обладнання і сучасні методи дослідження, які взаємодіють для перетворення інформаційних ресурсів

Наступна група дослідників [14-16] визначає його як сукупність інформації, що фіксується, накопичується, групується, передається та узагальнюється в певних формах документів з метою проведення якісного аналізу та прийняття управлінських рішень.

Інші вчені [7, 17] дотримуються думки, що під інформаційним забезпеченням аналізу розуміється система таких взаємопов'язаних елементів як фахівці, обладнання і сучасні методи дослідження, які взаємодіють для перетворення інформаційних ресурсів.

Проаналізувавши та узагальнивши наведені підходи, можна визначити, що інформаційне забезпечення аналізу ефективності діяльності є системою інформаційної підтримки аналізу ефективності діяльності, що включає методичне, кадрове та програмне забезпечення, а також сукупність інформації, необхідної для задоволення потреб суб'єктів аналізу.

Стосовно суб'єктів інформаційного забезпечення аналізу ефективності діяльності погляди науковців сходяться. В роботі [18] визначається, що суб'єктами аналізу є органи управління господарюючих суб'єктів у складі власників, менеджерів, а також зацікавлених осіб для забезпечення ефективної діяльності.

Деякі науковці до суб'єктів інформаційного забезпечення аналізу відносять ще й зовнішніх суб'єктів, таких як інвестори, кредитори, податкова служба, аудиторські фірми та ін. [19-20]. При цьому дослідники одностайно відмічають, що основним джерелом інформації для аналізу ефективності діяльності є данні управлінського обліку, який надає детальну інформацію про витрати та результати діяльності суб'єкта господарювання. Тому саме персонал служби управлінського обліку займає важливе місце серед суб'єктів інформаційного забезпечення аналізу ефективності діяльності. Однак досить часто склад суб'єктів інформаційного забезпечення аналізу ефективності діяльності ототожнюється з суб'єктами аналізу, що не є правильним.

Базуючись на визначені, наданому в роботі [21], вважаємо за необхідне до переліку суб'єктів інформаційного забезпечення аналізу ефективності діяльності включити осіб, які приймають безпосередню участь у функціонуванні такого інформаційного забезпечення.

Узагальнення результатів дослідження наведено в таблиці 3.

Висновки і перспективи подальших розвідок. В статті наведено обґрунтування основних категорій теоретичних засад формування та застосування методичних положень управлінського обліку в забезпеченні аналізу ефективності діяльності суб'єктів господарювання. Спираючись на результати аналізу літературних джерел та їх авторського переосмислення, сформульовано поняття «аналіз ефективності діяльності суб'єкта

Узагальнення результатів дослідження щодо розглянутих понять, які визначають основні категорії теоретичних засад управлінського обліку в забезпеченні аналізу ефективності діяльності суб'єктів господарювання

Поняття	Надане визначення
Об'єкт дослідження - аналіз ефективності діяльності суб'єкта господарювання	Дослідження процесів і результатів діяльності за певний період часу та витрат, що забезпечили цей результат, для визначення проблем, які постають перед суб'єктом господарювання, та виявлення резервів підвищення ефективності його діяльності
Предмет дослідження - інформаційне забезпечення аналізу ефективності діяльності суб'єкта господарювання	Система інформаційної підтримки аналізу ефективності діяльності, що включає методичне, кадрове та програмне забезпечення, а також сукупність інформації, необхідної для задоволення потреб суб'єктів аналізу
Суб'єкти інформаційного забезпечення аналізу ефективності діяльності	Особи, які приймають безпосередню участь у функціонуванні інформаційного забезпечення аналізу ефективності діяльності

господарювання», що виступає об'єктом даного дослідження. Визначено його предмет та суб'єкти інформаційного забезпечення аналізу ефективності діяльності. У подальших дослідженнях буде зосереджено увагу на опрацюванні інших категорій теоретичних засад управлінського обліку як інформаційної бази аналізу ефективності діяльності суб'єктів господарювання, таких як мета, задачі, принципи, умови, функції, методи, а також на методологічних підвалинах застосування аналізу ефективності діяльності суб'єктів господарювання як інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень щодо підвищення ефективності їх діяльності.

Список використаної літератури

1. Богданович О. Г. Аналіз ефективності діяльності підприємства на засадах узгодження інтересів груп економічного впливу / О. Г. Богданович // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2012. – № 1. – С. 25-33.
2. Отенко В. І. Формування аналітичного інструментарію оцінки ефективності діяльності підприємства / В.І. Отенко // БІЗНЕСІНФОРМ. – 2013. – № 5. – С. 232-237.
3. Косянчук Т. Ф. Теоретичні засади оцінки ефективності діяльності підприємства за сучасних умов / Т. Ф. Косянчук, С. В. Кучма // Вісник Хмельницького національного університету. – 2014. – № 3. – Т. 3. – С. 113-116.
4. Головенко А. Підвищення ефективності діяльності підприємства як результат ефективного управління / А. Головенко [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http:// conference.spkneu.org/2012/12/golovenko-o](http://conference.spkneu.org/2012/12/golovenko-o).

5. Гринчук В.Г. Підвищення ефективності функціонування підприємств на принципах сучасного менеджменту / В. Г. Гринчук // Наукові праці КНТУ. Економічні науки. – 2010. – № 17. – С. 9-14.

6. Савицька Г.В. Аналіз господарської діяльності підприємства: навч. посіб. / Г. В. Савицька. – 7-е изд., Испр. – Мн.: Нове знання, 2002. – 704 с.

7. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій, ділова гра на прикладі металургійного підприємства: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. гірн.-металург. профілю / [Шпанковська Н. Г. та ін.]; за ред. д-ра екон. наук, проф. К. Ф. Ковальчука; Нац. металург. акад. України. – Д.: Пороги, 2010. – 398 с.

8. Економічна енциклопедія: У трьох томах. – Том 1. – К: Видавничий центр «Академія», 2000. – 864 с.

9. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. за заг. ред. І. В. Сіменко. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 384 с.

10. Король Г. О. Аналіз існуючих підходів щодо сутності поняття ефективності діяльності суб'єктів господарювання / Г. О. Король, А. О. Безгодкова // Соціально-економічний та технічний розвиток підприємств: проблеми, рішення, оцінка ефективності: колективна монографія. – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – С.169-183.

11. Шурпенкова Р. К. Організація інформаційної бази економічного аналізу на підприємстві / Р. К. Шурпенкова // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2012. – № 1. – Т. 1. – С. 190-195.

12. Чумаченко М.Г. Економічний аналіз: навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2001. – 540 с.

13. Бруханський Р. Проблеми і пріоритети інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств України / Р. Бруханський // Економічний аналіз. – 2011. – Вип. 9. – Ч. 2. – С. 69–71.

14. Економічний аналіз: Навч. посіб. / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток та ін.; За ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003. – 556 с.

15. Вагнер І. М. Інформаційне забезпечення стратегічного аналізу транспортного підприємства / І. М. Вагнер // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – № 3 (12). – С. 125-129.

16. Ротман Н. Інформаційне забезпечення економічного аналізу і його основні принципи / Н. Ротман // Економічний аналіз. – 2010. – №5. – С. 157-159.

17. Гнип Н. О. Інформаційне забезпечення фінансового потенціалу суб'єктів господарювання / Н. О. Гнип // Агросвіт. – 2010. – № 4. – С. 43-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2010_4_11.

18. Андрєєва Г. І. До питання якості інформаційного забезпечення аналізу господарської діяльності / Г. І. Андрєєва, А. С. Ярошенко // Ефективна економіка. – 2013. – №2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_2_64.

19. Лежненко Л. І. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансових результатів підприємства / Л. І. Лежненко // Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Одеський нац. ун-т ім. І. І. Мечникова; редкол.: І. М. Коваль (гол. ред.) [та ін.]. – Одеса. Видавничий дім «Гельветика», 2013. – Т. 18, вип. 4/2. – С. 127-130.

20. Шурпенкова Р. К. Основи організації економічного аналізу в системі управління підприємством / Р. К. Шурпенкова, І. І. Демко // Регіональна економіка. – №3. – 2008. – С. 161-166.

21. Король Г. О. Теоретичні засади інформаційного забезпечення внутрішньогосподарського контролю на підприємстві / Г. О. Король, Т. В. Акімова // Ефективна економіка. – 2016. – №11. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5285>.

References

1. Bohdanovych, O.H. (2012), “Analysis of the effective activity of an enterprise on the basis of reconciling the interests groups of economic impact”, *Marketynh i menedzhment innovatsii*, vol. 1, pp. 25-33.

2. Otenko, V.I. (2013), “Formation of analytical instruments for evaluating the effectiveness of the company”, *BIZNESINFORM*, vol. 5. pp. 232-237.

3. Kosianchuk, T.F. and Kuchma, S.V. (2014), “The theoretical basis for evaluating the effectiveness of the enterprise in modern conditions”, *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 3, pp. 113-116.

4. Holovenko, A. (2012), “Improving the efficiency enterprise activity as a result of effective management”, available at: <http://conference.spkneu.org/2012/12/golovenko-o/>.

5. Hrynychuk, V.H. (2010), “Improving the efficiency of enterprises on the principles of modern management”, *Naukovi pratsi KNTU. Ekonomichni nauky*, vol. 17, pp. 9-14.

6. Savytska, H.V. (2002), *Analiz hospodarskoi diialnosti pidpriemstva* [Analysis of economic activity], 7nd ed, Nove znannia, Minsk, Belorussia, 704 p.

7. Shpankovska, N.H. and other. (2010), *Analiz hospodarskoi diialnosti: teoriia, metodyka, rozbir konkretnykh sytuatsii, dilova hra na prykladi metalurhiinoho pidpriemstva* [Analysis of economic activity: theory, methodology,

analysis of specific situations, business game on the example of metallurgical enterprises], Nats. metalurh. akad. Ukrainy, Porohy, Dnipropetrovsk, Ukraine, 398 p.

8. *Ekonomichna entsyklopediia* [Economic Encyclopedia] (2000), (Vols. 2), Vydavnychiy tsentr "Akademiia", Kyiv, Ukraine, 864 p.

9. Simenko, I.V. (2013), *Analiz hospodarskoi diialnosti* [Analysis of economic activity], Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine, 384 p.

10. Korol, H.O. and Bezghodkova, A.O. (2016), "Analysis of existing approaches to the essence of the concept of efficiency of business entities", *Sotsialno-ekonomichnyi ta tekhnichniy rozvytok pidpriemstv: problemy, rishennia, otsinka efektyvnosti: kolektyvna monohrafiia*, Porohy, Dnipropetrovsk, Ukraine, pp. 169-183.

11. Shurpenkova, R.K. (2012), "Organization of information basis of economic analysis at the enterprise", *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky*, vol. 1, pp. 190-195.

12. Chumachenko, M.H. (2001), *Ekonomichnyi analiz* [Economic analysis], KNEU, Kyiv, Ukraine, 540 p.

13. Brukhanskyi, R. (2011), "Problems and priorities information support of strategic management agricultural enterprises of Ukraine", *Ekonomichnyi analiz*, vol. 9, pp. 69-71.

14. Boliukh, M.A., Burchevskyi, V.Z., Horbatok, M.I. and other. (2003), *Ekonomichnyi analiz* [Economic analysis], KNEU, Kyiv, Ukraine, 556 p.

15. Vahner, I.M. (2011), "Information support strategic analysis of transport enterprise", *Visnyk Universytetu bankivskoi spravy Natsionalnoho banku Ukrainy*, vol. 3 (12), pp. 125-129.

16. Rotman, N. (2010), "Information support of economic analysis and its basic principles", *Ekonomichnyi analiz*, vol. 5, pp. 157-159.

17. Hnyp, N.O. (2010), "Information support of financial potential business entities", *Ahrosvit*, vol. 4, pp. 43-46, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2010_4_11.

18. Andrieieva, H.I. and Yaroshenko, A.S. (2013), "To the question of quality of information providing analysis of economic activity", *Efektyvna ekonomika*, vol. 2, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_2_64.

19. Lezhnenko, L.I. (2013), "Organizational and information model analysis of financial results", *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Ekonomika*, Vydavnychiy dim «Helvetyka», Odesa, Ukraine, vol. 4/2, pp. 127-130.

20. Shurpenkova, R.K. and Demko, I.I. (2008), "Bases of organization economic analysis in enterprise management system", *Rehionalna ekonomika*, vol. 3, pp. 161-166.

21. Korol, H.O. and Akimova, T.V. (2016), "Theoretical foundations of information support of internal control at an enterprise", *Efektivna ekonomika*, vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5285>.

Korol G., Candidate of Economic Science, Professor, Izviekova I., Candidate of Economic Science, Assistant Professor, National Metallurgical Academy of Ukraine

Categories of management accounting as an information basis for business entity efficiency analysis

The article is devoted to the study of categories of theoretical foundations of management accounting in supporting efficiency analysis of business entities. The object of this research is defined as business entities efficiency analysis; the scope of the study is its information support; and subjects are subjects of such information support. The authors offer to interpret the notion of business entity efficiency analysis as studying processes and business results in a certain timespan and expenses that made such result possible, in order to determine problems that the business entity faces and to find reserves that could boost effectiveness of its activity. The article distinguishes subjects of information support of business entity efficiency analysis as a list of persons immediately involved in functioning of such information support.

Key words: business entity, theoretical foundations, categories, management accounting, analysis of activity efficiency, information support.

Король Г.А., к.э.н., профессор, Извекова И.Н., к.э.н., доцент, Национальная металлургическая академия Украины

Категории управленческого учета как информационной базы анализа эффективности деятельности субъектов хозяйствования

Статья посвящена исследованию категорий теоретических основ управленческого учета в обеспечении анализа эффективности деятельности субъектов хозяйствования. Определено, что объектом данного исследования выступает анализ эффективности деятельности субъектов хозяйствования, предметом - его информационное обеспечение, а субъектами - субъекты этого информационного обеспечения. Предложено трактовать понятие анализа эффективности деятельности предприятия как исследование процессов и результатов деятельности за определенный период времени и затрат, обеспечивших этот результат, для определения стоящих перед предприятием проблем и выявления резервов повышения эффективности его деятельности. Выделены субъекты информационного обеспечения анализа эффективности деятельности, в перечень которых включены лица, принимающие непосредственное участие в функционировании этого информационного обеспечения.

Ключевые слова: субъект хозяйствования, теоретические основы, категории, управленческий учет, анализ эффективности деятельности, информационное обеспечение.